СХВАЛЕНО
Педагогічна рада
Гімназії №24 Полтавської міської ради

Протокол від 31.08.2026 р. №1

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ
Гімназії №24 Полтавської міської ради

від 31.08.2026 №84

ПОЛОЖЕННЯ
про академічну доброчесність учасників освітнього процесу Гімназії № 24 Полтавської міської ради

І. Загальні положення

1. Положення про академічну доброчесність Гімназії № 24 Полтавської міської ради (далі -Положення) є внутрішнім підзаконним нормативним документом, який спрямований на забезпечення якісних освітніх послуг наданих здобувачам освіти, додержання моральних, правових, етичних норм поведінки всіма учасниками освітнього процесу школи. Положення окреслює засади та правила академічної етики, визначає інструменти її впровадження, описує види порушень та порядок дій у разі їх виявлення.
2. Положення розроблено відповідно до Конституції України, на основі Закону України «Про академічну доброчесність» № 4742-IX, ухвалений 18 грудня 2025 року (введення в дію 31.07.2026р.), статті 42 Закону України «Про освіту», статті 40 Закону України «Про повну загальну середню освіту», Закону України «Про авторське право і суміжні права» № 2811-IX, Статуту гімназії, затвердженого відповідно до рішення вісімдесят першої сесії Полтавської міської ради восьмого скликання (17 липня 2026 року), інших нормативно-правових актів чинного законодавства України.
3. Метою Положення **є** забезпечення високої якості освіти та педагогічної діяльності шляхом впровадження фундаментальних цінностей академічної доброчесності, створення дієвих механізмів запобігання та виявлення етичних порушень, а також захист прав та інтелектуальної власності всіх учасників освітнього процесу.
4. Дія Положення поширюється на всіх учасників освітнього процесу гімназії - педагогічних працівників, здобувачів освіти та їхніх батьків, або осіб, які їх заміняють та регулює стосунки між сторонами для створення академічної доброчесності у закладі.
5. Положення закріплює етичні норми та правила, які є обов’язковими в освітньому процесі.

ІІ. Визначення термінів

1. У цьому Положенні наведені нижче терміни вживаються в такому значенні:
   1) автор - фізична особа, яка своєю працею створила академічний твір (його частину) чи навчальну роботу (її частину);
   2) академічна доброчесність - сукупність цінностей, принципів і заснованих на них правил, якими мають керуватися суб’єкти академічної діяльності під час освітньої діяльності;
   3) академічний твір - твір у сфері освіти чи науки, виражений у формі методичної розробки, творчого мистецького проекту, наукової роботи, освітнього проєкту, наукової статті, підручника, навчального посібника або в іншій формі, визначеній законодавством;

4) джерело інформації - друковане чи електронне видання, архівний матеріал, інтернет-ресурс, особиста комунікація, інше джерело, з якого отримано інформацію, що використовується в освітньому процесі;
5) навчальна робота - результат виконання здобувачем освіти навчального завдання (навчальних завдань), відображений у текстовій, візуальній, аудіовізуальній, цифровій чи іншій формі;
6) суб'єкти академічної діяльності – педагогічні працівники, здобувачі освіти, учасники та організатори конкурсів, суб'єкти освітньої діяльності;
7) уповноважений орган - колегіальний орган гімназії, уповноважений відповідно до цього Положення розглядати повідомлення про порушення академічної доброчесності та/або застосовувати заходи реагування на порушення академічної доброчесності, визначені відповідно до цього Положення;
8) уповноважена особа – педагогічний працівник гімназії, уповноважений відповідно до цього Положення реагувати на порушення академічної доброчесності, розглядати повідомлення про порушення академічної доброчесності та/або застосовувати заходи реагування на порушення академічної доброчесності, визначені відповідно до цього Положення.

ІІІ. Принципи, норми етики та забезпечення академічної доброчесності

1. Учасники освітнього процесу під час навчання, викладання, провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів освітньої діяльності, попередження порушень в освітньому процесі мають дотримуватися етичних принципів та забезпечувати академічну доброчесність.
2. Базовими цінностями академічної доброчесності є:
   - чесність суб'єктів академічної діяльності перед собою та іншими особами;
   - довіра до результатів академічної діяльності інших осіб, зокрема до того, що ці результати здобуті чесно та з дотриманням відповідних правил і стандартів;
   - повага до честі і гідності своєї та інших членів академічної спільноти, цінування різноманіття думок, повага до прав інтелектуальної власності інших осіб;
   - справедливість у ставленні суб'єктів академічної діяльності один до одного, зокрема створення справедливої політики гімназії, послідовне та неупереджене реагування на порушення академічної доброчесності, доброчесне оцінювання результатів діяльності;
   - відповідальність суб'єктів академічної діяльності перед собою, один перед одним і перед суспільством за результати своєї академічної діяльності;

- стійкість у доброчесному провадженні своєї академічної діяльності незалежно від зовнішніх і внутрішніх спонукань до порушення академічної доброчесності та від наявності чи відсутності зовнішнього контролю;
- рішучість у формуванні та утвердженні культури академічної доброчесності, сміливість у захисті академічної доброчесності в академічній діяльності.

3. Основними принципами академічної доброчесності є:
   - пріоритетність забезпечення дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти шляхом застосування відповідних методів навчання, виховання, стимулювання і заохочення;
   - відкритість інформації про правила академічної доброчесності, види порушень академічної доброчесності та відповідальність за них;
   - нетерпимість (нульова толерантність) до будь-яких проявів порушення академічної доброчесності;
   - повага до результатів академічної діяльності (авторства) іншої людини та непорушність прав інтелектуальної власності;
   - уникнення конфлікту інтересів.

IV. Правила академічної доброчесності

1. Для педагогічних працівників:
   1.1. Педагогічні працівники, зобов’язані дотримуватися таких правил:
      - ставитися з повагою до здобувачів освіти та інших учасників освітнього процесу;
      - ґрунтувати власну діяльність на надійних і достовірних даних, що базуються на результатах досліджень та відображають сучасний стан знань з відповідних питань;
      - перевіряти надійність і достовірність інформації, що надається здобувачам освіти та іншим учасникам освітнього процесу;
      - чітко окреслювати очікувані результати навчання, встановлювати зрозумілі вимоги до виконання навчальних завдань та мати прозору систему оцінювання результатів навчання здобувачів освіти, яка базується на чітких оприлюднених критеріях;
      - доброчесно оцінювати академічні твори та навчальні роботи здобувачів освіти, переконуватися у відсутності ознак порушення академічної доброчесності;
      - власним прикладом сприяти формуванню у здобувачів освіти академічної доброчесності;
      - стимулювати та заохочувати здобувачів освіти до дотримання академічної доброчесності;
      - у разі використання в освітньому процесі навчальних чи методичних матеріалів, згенерованих штучним інтелектом,

педагогічний працівник зобов’язаний відкрито вказати джерело або зробити відповідне маркування (посилання);
- вчасно, неупереджено, невибірково реагувати на будь-які прояви порушення академічної доброчесності, припиняти такі порушення, застосовувати до здобувачів освіти заходи реагування на порушення академічної доброчесності у випадках і порядку, визначених цим Положенням.

2. Забороняється доведення до здобувачів освіти завідомо неправдивої чи викривленої інформації, сфабрикованих чи сфальсифікованих даних, крім випадків, зумовлених навчальними та/або методичними цілями, зокрема з метою формування у здобувачів освіти критичного мислення, вміння критично сприймати та аналізувати інформацію.
3. Для здобувачів освіти. Здобувачі освіти у своїй навчальній діяльності зобов’язані дотримуватися таких правил:
   - виконувати кожне навчальне завдання самостійно, крім випадків, якщо його виконання передбачає участь декількох осіб та/або правилами виконання відповідних завдань дозволено отримання допомоги від інших осіб, використання допоміжних матеріалів та засобів, у тому числі з інтернет-ресурсів;
   - у разі використання у власному академічному творі результатів інтелектуальної творчої діяльності іншого автора (текстів, зображень, ідей, розробок, тверджень, відомостей, думок тощо) зазначати посилання на відповідне джерело інформації та/або відповідного автора;
   - академічний твір здобувача освіти може включати раніше створений ним академічний твір (повністю або частково) лише у разі, якщо це дозволено умовами навчального завдання;
   - якщо в академічному творі використані результати інтелектуальної творчої діяльності (текст, зображення, ідея, розробка, твердження, відомості, думка тощо) іншої особи, про це має бути зазначено в такому академічному творі з посиланням на відповідне джерело інформації та/або відповідного автора;
   - академічний твір повинен містити достовірну інформацію та не має містити сфабрикованої чи сфальсифікованої автором інформації;
   - у разі використання в академічному творі об’єкта, згенерованого штучним інтелектом, автор повинен повідомити про це в такому творі із зазначенням методики генерування та/або посилання на відповідну комп’ютерну програму чи її опис згідно з вимогами щодо оформлення та/або оприлюднення відповідних академічних творів.
   - в оприлюдненому академічному творі, крім авторів, зазначаються й інші особи, які брали участь у роботі над ним (надання рекомендацій, консультування, редагування, оформлення, виконання експериментів, розрахунків, перекладу тощо), із зазначенням характеру внеску кожної з таких осіб.

4. Для батьків/ інших законних представників здобувачів освіти. Батьки здобувачів освіти або особи, які їх заміняють, співпрацюючи з гімназією:
   - навчають дитину культурі взаємодії зі штучним інтелектом, як з інструментом для пошуку ідей чи натхнення, а не як з генератором готового тексту, який видається за свій;
   - під час проходження дитиною дистанційних тестів, контрольних чи будь яких інших видів робіт, які передбачають визначення рівня навченості здобувача освіти, олімпіад не перебувати поруч із метою підказування, не шукати відповіді в інтернеті та не залучати репетиторів до допомоги в режимі реального часу;
   - допомагати дитині розібратися зі складним матеріалом, але категорично уникати виконання домашніх завдань, творчих робіт чи проєктів замість неї;
   - заохочувати дитину до самостійного мислення, орієнтувати на здобуття реальних знань та навичок.

V. Забезпечення академічної доброчесності

1. Гімназія зобов'язана оприлюднювати на своєму веб-сайті, внутрішні документи, що визначають політику, заходи та процедури забезпечення академічної доброчесності.
2. Адміністрація гімназії, зобов'язана забезпечувати функціонування системи академічної доброчесності закладу шляхом:
   - організації розроблення, своєчасного оновлення та оприлюднення внутрішніх документів з питань академічної доброчесності на офіційному веб-сайті закладу освіти;
   - проведення заходів з популяризації, пропагування, підвищення обізнаності про цінності, принципи, правила академічної доброчесності;
   - забезпечення обов'язкового фіксування повідомлень про порушення академічної доброчесності;
   - забезпечення належного розгляду повідомлень про порушення академічної доброчесності, притягнення до відповідальності осіб, які порушили академічну доброчесність.
3. Для забезпечення академічної доброчесності здобувачів освіти гімназія:
   - проводять навчання з академічної доброчесності;
   - вживає заходів для недопущення надмірного навчального навантаження здобувачів освіти, забезпечують відповідність обсягу і рівня складності завдань для самостійної роботи часу, відведеному навчальним планом на її виконання;
   - формує та утверджує культуру академічної доброчесності здобувачів освіти шляхом: особистого дотримання академічної доброчесності, навчання принципам і правилам академічної доброчесності, підвищення рівня обізнаності здобувачів освіти щодо академічної

доброчесності, стимулювання та заохочення здобувачів освіти до дотримання академічної доброчесності, формування завдань, що сприяють творчому підходу здобувача освіти до їх виконання, припинення виявлених ним порушень академічної доброчесності здобувачами освіти, застосування до здобувачів освіти виховних заходів реагування на порушення академічної доброчесності, притягнення здобувача освіти до академічної відповідальності у випадках і порядку, визначених внутрішніми актами.

VI. Порушення академічної доброчесності

1. Порушенням академічної доброчесності є дія чи бездіяльність суб'єкта академічної діяльності, передбачена цим Положенням.
2. Порушення академічної доброчесності характеризується однією чи кількома з таких ознак:
   2.1. Обман - свідоме (умисне) надання чи оприлюднення будь-якої неправдивої інформації про себе (інших осіб) чи про результати своєї (інших осіб) академічної діяльності.
   2.2. Несправедливість, що виявляється у вчиненні однієї чи кількох таких дій:
   - порушення принципу рівності, зокрема шляхом упередженого та/або дискримінаційного ставлення до іншого учасника освітнього процесу;
   - упереджене оцінювання результатів академічної діяльності;
   - застосування виду академічної відповідальності, що не відповідає змісту та рівню (значущості) вчиненого порушення академічної доброчесності;
   - надання або отримання незаслуженої переваги.

   2.3. Бездіяльність, неприйняття (несвоєчасне прийняття) рішень, невиконання (несвоєчасне виконання), свідоме порушення своїх обов'язків, визначених законодавством, внутрішніми актами.
   2.4. Привласнення результатів інтелектуальної діяльності іншої особи (інших осіб).
3. Видами порушень академічної доброчесності є:
   - відчуження авторства - це передача автором (авторами) створеного ним (ними) на замовлення або без такого замовлення, платно чи безоплатно, академічного твору (його частини) іншій особі та подальше оприлюднення такого академічного твору (його частини) із зазначенням як автора особи, яка не є його (її) автором;
   - академічний плагіат - це оприлюднення (частково або повністю) наукового (творчого) результату, отриманого іншою особою (іншими особами), як результату власної академічної діяльності та/або відтворення в академічному творі чи навчальній роботі (частково або повністю) раніше оприлюдненого (опублікованого) твору (навчальної

роботи) іншого автора (інших авторів) без посилання на відповідне джерело інформації та/або його (її) автора (авторів) (за наявності інформації про автора/авторів), та/або оприлюднення в академічному творі (навчальній роботі) перекладу іншомовного твору (його частини) без зазначення автора (авторів) перекладеного твору;

- приписування авторства- це оприлюднення твору, серед авторів якого зазначена особа, яка не брала участі у його створенні;
- самоплагіат- це оприлюднення (частково або повністю) власних раніше опублікованих наукових результатів без зазначення інформації про джерело попереднього оприлюднення;
- фабрикація- це вигадування суб'єктом академічної діяльності даних чи фактів про результати власної академічної діяльності;
- фальсифікація - це свідома зміна чи модифікація наявних даних, що призводить до створення завідомо неправдивої інформації щодо результатів академічної діяльності;
- недоброчесне використання результатів, згенерованих штучним інтелектом- це оприлюднення текстів, зображень, моделей, даних, інших результатів, згенерованих штучним інтелектом, як результатів власної академічної діяльності, якщо цей факт не зазначено в академічному творі чи супровідних матеріалах до нього;
- недоброчесне оцінювання - це свідоме порушення вимог щодо оцінювання, визначених Законом України «Про академічну доброчесність» № 4742-IX, законодавством, внутрішніми актами, умовами конкурсу, що призвело до завищення або заниження оцінки результатів академічної діяльності;
- несамостійне виконання завдання - це виконання навчального, конкурсного завдання, зокрема під час оцінювання результатів навчання, із залученням не дозволених для використання джерел інформації, технічних засобів та/або недозволеної допомоги іншої особи (інших осіб);
- недозволена допомога - це надання допомоги, не передбаченої умовами навчального, конкурсного завдання, яка призвела або могла призвести до викривлення оцінки результатів академічної діяльності;
- академічний саботаж - це діяння (дія чи бездіяльність) педагогічного працівника, здобувача освіти, учасника конкурсу, що перешкоджає реалізації прав, свобод і законних інтересів іншої особи в її академічній діяльності;
- схиляння до порушення академічної доброчесності - це прохання, вмовляння, доручення (вказівка), погроза, примушування, тиск чи будь-яка інша форма спонукання особи до вчинення порушення академічної доброчесності;
- інституційні порушення академічної доброчесності.

VII. Академічна відповідальність

1. Академічна відповідальність є заходом забезпечення академічної доброчесності, що полягає у застосуванні до особи, яка вчинила порушення академічної доброчесності, санкцій, визначених Законом України «Про академічну доброчесність» та іншими нормативними актами.
2. Особа притягається до академічної відповідальності виключно у разі встановлення факту вчинення нею порушення академічної доброчесності. Встановлення факту вчинення особою порушення академічної доброчесності та притягнення такої особи до академічної відповідальності здійснюються відповідно до процедур, визначених Законом України «Про академічну доброчесність».
3. До академічної відповідальності може бути притягнута особа, яка на час вчинення нею порушення академічної доброчесності досягла 14-річного віку.
4. Санкції за порушення академічної доброчесності, що застосовуються до педагогічного працівника закладу освіти:
   4.1. Заходи у межах притягнення до академічної відповідальності:
      - виключення зі складу колегіальних органів управління закладу освіти, з позбавленням права бути членом відповідного органу на строк від одного до трьох років;
      - позбавлення права брати участь у конкурсах щодо отримання грантів на строк від одного до трьох років;
      - заборона претендувати на присвоєння педагогічного звання на строк від одного до трьох років;
      - позбавлення педагогічного звання;
      - позбавлення кваліфікаційної категорії;
      - позбавлення нагород, відзнак, почесних звань, присуджених (присвоєних) закладом освіти;
   4.2. Заходи у межах притягнення до дисциплінарної відповідальності:
      - догана;
      - звільнення із закладу освіти.
5. Санкції за порушення академічної доброчесності, що застосовуються до здобувачів освіти:
   5.1. Виховні заходи реагування:
      - відвідування тематичних занять з академічної доброчесності;
      - усне попередження про необхідність дотримання академічної доброчесності та можливе притягнення до академічної відповідальності;
      - письмове попередження про необхідність дотримання академічної доброчесності та можливе притягнення до академічної відповідальності;
      - повторне виконання завдання.

5.2. Заходи в межах притягнення до академічної відповідальності:
- повторне проходження (виконання) відповідного освітнього компонента освітньої програми;
- повторне проходження оцінювання (включаючи підсумкове оцінювання або атестацію);
- позбавлення права брати участь у конкурсах щодо отримання стипендій, грантів, участі у програмах академічної мобільності на строк від одного до трьох років.

VIII. Комісія з академічної доброчесності

1. Комісія з питань академічної доброчесності педагогічних працівників – незалежний орган для розгляду питань, пов'язаних із порушенням Положення про академічну доброчесність, діяльність якої базується на принципах законності, чесності, порядності та справедливості.
2. Завданнями комісії є:
   - сприяти зміцненню довіри, партнерським відносинам між учасниками освітнього процесу гімназії;
   - налагоджувати діалог і досягати згоди шляхом об'єктивного та принципового обговорення складних етичних ситуацій;
   - консультувати в ситуаціях, які викликають невпевненість у їх етичності, та щодо дій, які можуть призвести до порушень цього Положення;
   - розробляти рекомендації щодо покращення дотримання Положення академічної доброчесності учасниками освітнього процесу, сприяти поширенню етичних цінностей, принципів та стандартів серед учасників освітнього процесу.
3. До складу Комісії входять представники педагогічного колективу, батьківської громади (за згодою), учнівської спільноти.
4. Персональний склад Комісії затверджується рішенням педагогічної ради та наказом директора гімназії.
5. Голова, заступник голови та секретар Комісії обираються з числа осіб, що входять до неї.
6. Голова веде засідання, підписує протоколи та рішення тощо.
7. За відсутності голови Комісії його обов'язки виконує заступник.
8. Голова комісії протягом 10 робочих днів з дня надходження повідомлення ухвалює рішення про початок розгляду повідомлення або про залишення повідомлення без розгляду і повідомляє про це заявника. Надсилає/надає особі, стосовно якої надійшло повідомлення, його копію та не пізніш як за три робочі дні до дати розгляду інформує її про дату, час і місце розгляду повідомлення.
9. Секретар Комісії здійснює повноваження щодо ведення протоколу засідання, технічної підготовки матеріалів до розгляду їх на засіданні тощо.

10. Термін повноважень Комісії – 1 рік.
11. Комісія проводить збори у разі необхідності реагування на порушення академічної доброчесності суб'єктами освітнього процесу.
12. Комісія наділена правом приймати і розглядати письмові та усні заяви, отримувати інформацію щодо порушення цього Положення, приймати рішення щодо накладання відповідних санкцій.
13. Комісія має такі повноваження:
    - виявляти та встановлювати факти порушення академічної доброчесності учасників освітнього процесу закладу;
    - здійснювати моніторинг якості надання освітніх послуг та надавати рекомендації директору щодо її удосконалення;
    - ініціювати, проводити та підтримувати дослідження з академічної доброчесності, якості освіти та методичної і наукової діяльності;
    - проводити інформаційну роботу щодо популяризації принципів академічної доброчесності серед учасників освітнього процесу гімназії;
    - готувати пропозиції, надавати рекомендації та консультації щодо підвищення ефективності впровадження принципів академічної доброчесності в освітню діяльність гімназії;
    - отримувати і розглядати заяви за умови, якщо вони носять не анонімний характер, щодо порушення академічної доброчесності;
    - залучати до своєї роботи експертів з відповідних галузей, а також використовувати технічні й програмні засоби для встановлення фактів порушення норм академічної доброчесності за поданою заявою;
    - доводити результати розгляду заяв щодо порушення академічної доброчесності до відома директора гімназії для подальшого реагування.
14. Свої повноваження комісія здійснює за умови, що кількість її членів, присутніх на засіданні, складатиме не менше ніж дві третини її складу.
15. Комісія приймає рішення шляхом відкритого голосування.
16. Рішення вважають прийнятим, якщо за нього проголосувало більш як половина присутніх на засіданні членів комісії. У випадку, коли голоси розподіляються порівну, на цьому самому засіданні проводять повторне голосування. У випадку, якщо голоси знову розподіляються порівну, остаточне рішення приймається головою комісії.
17. Рішення комісії про притягнення особи до академічної відповідальності має бути обґрунтованим, тобто ухваленим на підставі доказів, повно і всебічно досліджених у процесі розгляду повідомлення, або на підставі визнання особою факту порушення академічної доброчесності, та містити інформацію про конкретний вид порушення академічної доброчесності і санкцію за таке порушення.
18. Висновок комісії має складатися з наступних частин:
    - у вступній частині зазначається дата та місце складання висновку, учасники процедури розгляду питання щодо цього Положення, норм академічної доброчесності та зміст заяви;

- описова частина має містити інформацію по суті питання;
- у мотивувальній частині зазначаються обставини та докази, які комісія взяла до уваги;
- резолютивна частина має містити рекомендації для прийняття остаточного рішення директором гімназії.

19. Рішення про факт порушення академічної доброчесності повинно бути узгодженим з профспілковим комітетом та/або учнівським самоврядуванням.
20. Комісія звітує про свою роботу в кінці навчального року.

IX. Прикінцеві положення

1. Положення ухвалюється педагогічною радою школи більшістю голосів і набирає чинності з моменту схвалення.
2. Учасники освітнього процесу мають знати Положення про академічну доброчесність. Незнання або нерозуміння норм цього Положення не є виправданням неетичної поведінки. Гімназія забезпечує публічний доступ до тексту Положення через власний офіційний сайт.
3. Зміни та доповнення до Положення можуть бути внесені будь-яким учасником освітнього процесу за поданням до педагогічної ради школи та вводяться в дію наказом директора гімназії.